

Psüühika põhifunktsioonid

Kerli Ilves

Andero Uusberg, Richard Naar, Pirko Tõugu, Liina Reinart

EESMÄRGID

KOOD

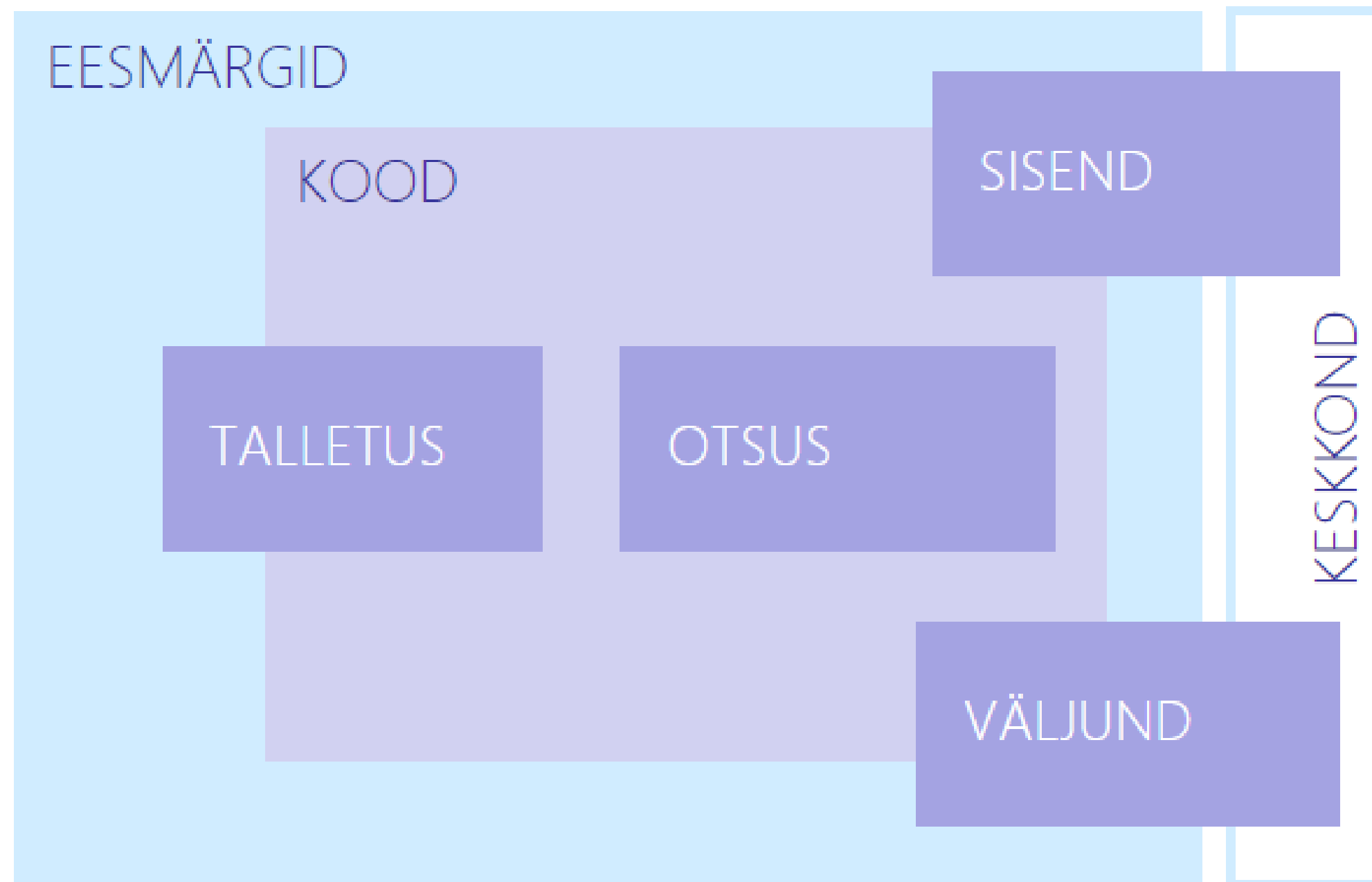
SISEND

TALLETUS

OTSUS

VÄLJUND

KESKKOND

MOTIVATSIOON JA EMOTSIOONID

REPRESENTATSIOONID
JA KEEL

MEELED JA
TAJUMINE

MÄLU JA
ÕPPIMINE

TÖÖMÄLU JA
MÕTLEMINE

KEHA JA
TEGEVUS

KESKKOND

EFEKTIIVNE ÕPPIMINE

Enesetestimine

Hajutatud õppimine

Vaheldusrikas õppimine

Miks-arutlemine

Meta-arutlemine

Allajoonimine

Korduv lugemine

Kokkuvõtete kirjutamine

Võtmesõnade pähe õppimine

Teksti visualiseerimine

- ✓ Enesetestimine - õpiobjektid
- ✓ Hajutatud õppimine - pidevad tähtajad
- ✓ Vaheldusrikas õppimine - erinevad õpitegevused
- ✓ Selged eesmärgid - õpiküsimused

ÕPITEGEVUSED

AVANÄDAL

6x

TEEMAPLOKK

1. ÕPINÄDAL

Õpiobjekt

Katse

Õpiküsimuste konspekt ja näitevõistlus

E

T

K

N

R

L

P

2. ÕPINÄDAL

Õpiobjekt

KÕ

Teema kontrolltöö

E

T

K

N

R

L

P

KURSUSE KONTROLLTÖÖ

PSÜÜHIKA PÕHIFUNKTSIOONID

Tere tulemast!

KURSUSE MÕTTEMUDEL

Mida ja miks kursusel õpetatakse

KURSUSE TÖÖKORRALDUS

Mida, miks ja kuidas tuleb teha kursuse edukaks läbimiseks.

KURSUSE JÄRELPAKETI TUTVUSTUS (JÄRELTÖÖ 14. JAANUARIL!)

Juhul, kui 16. detsembriks ehk peale kontrolltöö kuupäevi (8., 10. ja 15. detsember) on mõni lävenditest ületamata, saab kursuse lõpetamiseks sooritada kursuse järeltöö. Järeltöö korraga saad täpsemalt tutvuda antud dokumendis. **Järeltöö on sooritamiseks Moodle's avatud 14. jaanuaril vahemikus 10:15-14:15!**

KONSPEKT

Teemaplokiti täienev fail kõigi õpiküsimustega, mida soovitame kasutada kursuse jooksvaks konspekteerimiseks.

ÜLDFOORUM

Nii kursuse sisu kui vormi puudutavad küsimused ja vastused, mis võiks olla huvitavad kõigile kuulajatele.

KOHTUMISTE VEEBIÜLEKANDED

Kohtumistel õppejõuga saab vajadusel osaleda ka siin Zoomi ruumis.

1. MEELED JA TAJU (12. september - 25. september)

Vahesilt: 1 Lipikutega raamatud: 2 Ressursside nimekiri: 5 Lehed: 2 URL-id: 5 Failid: 6 Ülesanne: 1 Testid: 5 Foorum: 1

Edenemine: 0 / 17

2. REPRESENTATSIOONID JA KEEL (26. september - 9. oktoober)

Lipikutega raamatud: 2 Ressursside nimekiri: 4 Lehed: 2 Failid: 6 URL-id: 6 Testid: 5 Ülesanne: 1 Foorum: 1 Viidete lehekülg: 1

Edenemine: 0 / 20

3. MÄLU JA ÕPPIMINE (10. oktoober - 23. oktoober)

Ressursside nimekiri: 4 Lehed: 2 Failid: 6 URL-id: 4 Testid: 5 Ülesanne: 1 Foorum: 1 Viidete lehekülg: 1

Edenemine: 0 / 17

4. TÖÖMÄLU JA MÕTLEMINE (24. oktoober - 6. november)

Ressursside nimekiri: 5 Lehed: 2 URL-id: 10 Failid: 8 Testid: 5 Ülesanne: 1 Foorumid: 2 Viidete lehekülg: 1

Edenemine: 0 / 25

5. KEHA JA TEGEVUS (7. november - 20. november)

Ressursside nimekiri: 5 Lehed: 2 URL-id: 8 Failid: 8 Testid: 5 Ülesanne: 1 Foorumid: 2 Viidete lehekülg: 1

Edenemine: 0 / 22

6. MOTIVATSIOON JA EMOTSIOONID (21. november - 4. detsember)

Ressursside nimekiri: 5 Lehed: 2 URL-id: 6 Failid: 7 Testid: 5 Ülesanne: 1 Foorumid: 2 Viidete lehekülg: 1 Tagasiside: 1

Edenemine: 0 / 21

KURSUSE KONTROLLTÖÖ JA JÄRELTÖÖ

Vahesildid: 2 Testid: 2

ÕPITEGEVUSED

AVANÄDAL

6x

TEEMAPLOKK

1. ÕPINÄDAL

Õpiobjekt

Katse

Õpiküsimuste konspekt ja näitevõistlus

E

T

K

N

R

L

P

2. ÕPINÄDAL

Õpiobjekt

KÕ

Teema kontrolltöö

E

T

K

N

R

L

P

KURSUSE KONTROLLTÖÖ

ÕPIKÜSIMUSED

mõisted ja ideed, mis moodustavad
kursuse õpiväljundid

NÄITEVÕISTLUS

- Võimalus jooksvalt konspekteerida
- Hea vastus on näitega selgitus - paku oma näiteid teistele
- Kui kellegi vastus Sind aitab, anna sellele oma hää!
- Lisapunktide teenimise võimalus

MEELED JA TAJU

Õpiküsimus ja allikad	Vastus
Millised on meelesüsteemide peamised ülesehituslikud ja funktsionaalsed sarnasused? Nimeta vähemalt 4 esimeses õpiobjektis käsitletud ühisjoont. <i>1.1 ÕO, ptk 4</i>	
Mis on talamuse roll enamikes meelesüsteemides? Kuidas on see seotud esmaste projektsioonipiirkondade nimetamisega? <i>1.1 ÕO, 1.2 ÕO</i>	
Selgita mida peetakse silmas sensoorsete süsteemide märgistatud radade all? <i>1.1 ÕO, 1.2 ÕO, ptk 4</i>	
Mis on sensoorne transduktsioon? <i>1.1 ÕO, 1.2 ÕO, ptk 4</i>	
Mis on sensoorne adaptatsioon? <i>1.1 ÕO, 1.2 ÕO, ptk 4</i>	
Mis on retseptiivväli? Kirjelda mõne raku retseptiivvälja. <i>1.2 ÕO, ptk 4</i>	

KUIDAS NEURONID LIHASEID KONTROLLIVAD?

LIIVI REINHOLD

9 häält, 4 lisapunkti

Neuronid kontrollivad lihaseid lihaskiudude kokkutõmmete abil, umbes nagu kirikukellade helistajad kontrollivad tornist kostvat heli. Üks motoneuron kontrollib mitut lihaskiudu - nii, nagu üks kellahelistaja võib kellanööri abil panna helisema mitu kella. Kui nööri ei sikutata piisavalt tugevalt, siis kell häält ei tee - kui aga sisend on piisava tugevusega, lööb tila vastu kellukest ja see hakkab helisema.

Tugevama heli saavutamiseks tuleb kell panna helisema järjest mitu korda, nii et kellatila lööks vastu kella uuesti juba enne, kui eelmine helin jõuab vaibuma hakata. Ka lihaskiu kokkutõmme tugevneb, kui saab väga lühikese aja jooksul uue signaali.

Kui kellahelistaja annab signaali vaid mõnele kellale, siis kostub vaiksem ja ühetaolisem heli. Kui aga kui värvata rohkem kellahelistajaid, saab tornis tekitada mitme kella abil valjemat heli. Mida rohkem kellamehi, seda keerukama meloodia saab maha mängida.

Õppejõu kommentaar. Väga vinge, läbivalt tabav ja kenasti kogetav metafoor!

ÕPITEGEVUSED

AVANÄDAL

6x

TEEMAPLOKK

1. ÕPINÄDAL

Õpiobjekt

Katse

Õpiküsimuste konspekt ja näitevõistlus

E

T

K

N

R

L

P

2. ÕPINÄDAL

Õpiobjekt

KÕ

Teema kontrolltöö

E

T

K

N

R

L

P

KURSUSE KONTROLLTÖÖ

ÕPIOBJEKTID

- videoloengute ja tekstide kogum omas tempos õppimiseks
- kindlad õpiküsimused
- korduvalt täidetav enesetest

4.1 õpiobjekt - MÕTLEMINE, VAISTLIKULT JA TEADLIKULT

 4.1.1 Sisukord

 4.1.2 Sissejuhatus mõtlemisse, nii vaistlikku kui teadlikku

 4.1.3 Mis on töömälu?

 4.1.4 Töömälu ajus (Braver, 2006; lugeda osad 1. ja 4.1)

 4.1.5 Automaatsus ja hüpoteetilisus

 4.1.6 Intuiitivne ekspertiis (Kahneman, 2018)

 4.1.7 Kaks mõtlemist ühes psüühikas

 4.1.8. Teadvuse funktsioonist (Kolb & Whishaw, 2014)

 4.1 ÕO loengute slaidid

 4.1 ÕO enesetest

 4.1 ÕO kordamistest - pole hindeline!

ÕPITEGEVUSED

AVANÄDAL

6x

TEEMAPLOKK

1. ÕPINÄDAL

Õpiobjekt

Katse

Õpiküsimuste konspekt ja näitevõistlus

E

T

K

N

R

L

P

2. ÕPINÄDAL

Õpiobjekt

KÕ

Teema kontrolltöö

E

T

K

N

R

L

P

KURSUSE KONTROLLTÖÖ

KATSED

- lihtsustatud eksperimendi läbi viimine üksi või rühmaga
- aitab mõtestada nii teemat kui teadusliku teadmise päritolu
- katseraporti esitamine

Katset võib läbida nii iseseisvalt kui grupitööna (max 4 liiget). Grupitöö puhul tuleks mõõtmised teostada kõigi grupiliikmete peal ja kindlasti välja tuua ka kõigi grupiliikmete täisnimed.

► Katse üldkirjeldus

▼ 1. Valmista mõõtekaardid

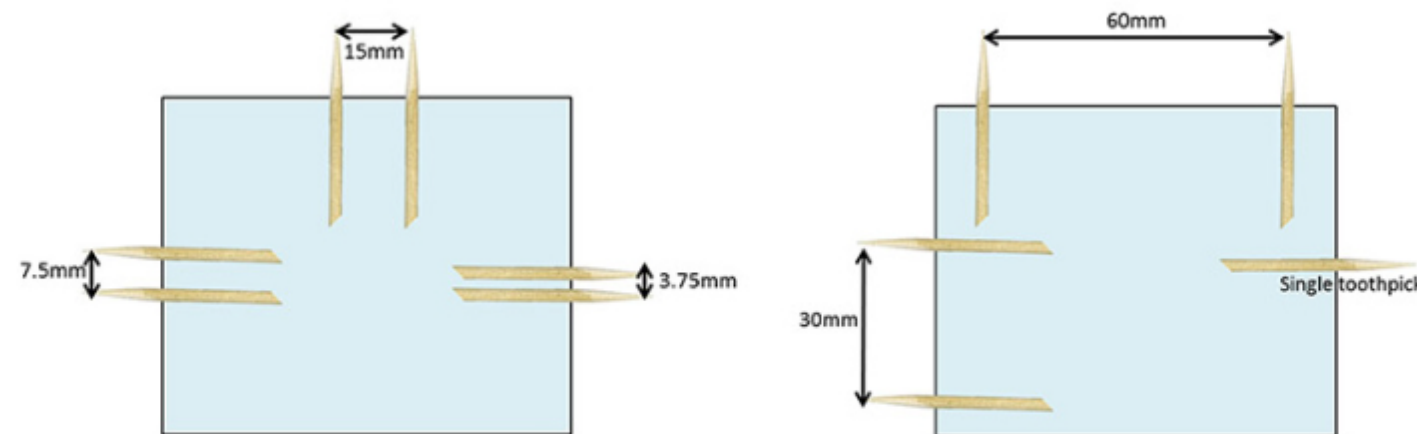
Vajaminevad materjalid:

- papist või muust tahkest materjalist kaardid
- 6 pooleksmurtud hambaorki
- kleeplinti
- mõõtevahend

Juhised

Kleebi kleeplindiga hambaorgid kaartidele (näide alloleval joonisel) paarikaupa nii, et nende otste vahele jääks vastavalt 60mm, 30mm, 15mm, 7,5mm, 3,75mm ja üks hambaork oleks üksi.

Eriti tähtis on, et kõik paari pandud orkide otsad oleksid kaardi äärest täpselt sama kaugel.

Näide hambaorkide asetusest kaartidel. Soovi korral võid iga mõõtekauguse jaoks eraldi kaardi valmistada (sellisel juhul läheks vaja kuus kaarti või muud alust).

ÕPITEGEVUSED

AVANÄDAL

6x

TEEMAPLOKK

1. ÕPINÄDAL

Õpiobjekt

Katse

Õpiküsimuste konspekt ja näitevõistlus

E

T

K

N

R

L

P

2. ÕPINÄDAL

Õpiobjekt

KÕ

Teema kontrolltöö

E

T

K

N

R

L

P

KURSUSE KONTROLLTÖÖ

KOHTUMINE ÕPPEJÕUGA

- Võimalus küsida ja arutada
- Teemaploki tervikuks sidumine
- Zoom ülekanne + salvestus

Ühisjooned	Meeled	Taju	Korteks	Varia
100	100	100	100	100
200	200	200	200	200
300	300	300	300	300
400	400	400	400	400
500	500	500	500	500

ÕPITEGEVUSED

AVANÄDAL

6x

TEEMAPLOKK

1. ÕPINÄDAL

Õpiobjekt

Katse

Õpiküsimuste konspekt ja näitevõistlus

E

T

K

N

R

L

P

2. ÕPINÄDAL

Õpiobjekt

KÕ

Teema kontrolltöö

E

T

K

N

R

L

P

KURSUSE KONTROLLTÖÖ

TEEMA KONTROLLTÖÖ

- ajapiiranguga test, mis mõõdab õpiküsimuste tundmist
- avatud teemaploki II nädala reedest pühapäevani

Küsimus 9

Pole veel vastatud

Võimalik punktisumma: 6.0

Märgistatud küsimus

Muuda küsimust

Vii kirjeldused kokku emotsiooni komponentidega.

Auto pritsib sind märjaks.

Sa arvad, et juht oleks saanud seda vältida.

Su vererõhk tõuseb.

Tahaksid midagi või kedagi lüüa.

Otsustad, et ise autot juhtides ei pritsi sa kunagi kedagi märjaks.

Oled vihane.

Näitad autojuhile üht oma sõrmedest.

Valige...

Valige...

Tegevusalue

Füsioloogiline häälestus

Tõlgendus

Olukord

Väljendus

Ei ole emotsiooni komponent

Tunne

Valige...

Valige...

Valige...

Küsimus 6

Pole veel vastatud

Võimalik punktisumma: 5.0

Märgistatud küsimus

Muuda küsimust

Lisaks sellele, et teadvustatus on üks vaistlikku ja teadlikku mõtlemist tunnus, on teadvus omaette põnev nähtus ja uurimisobjekt.

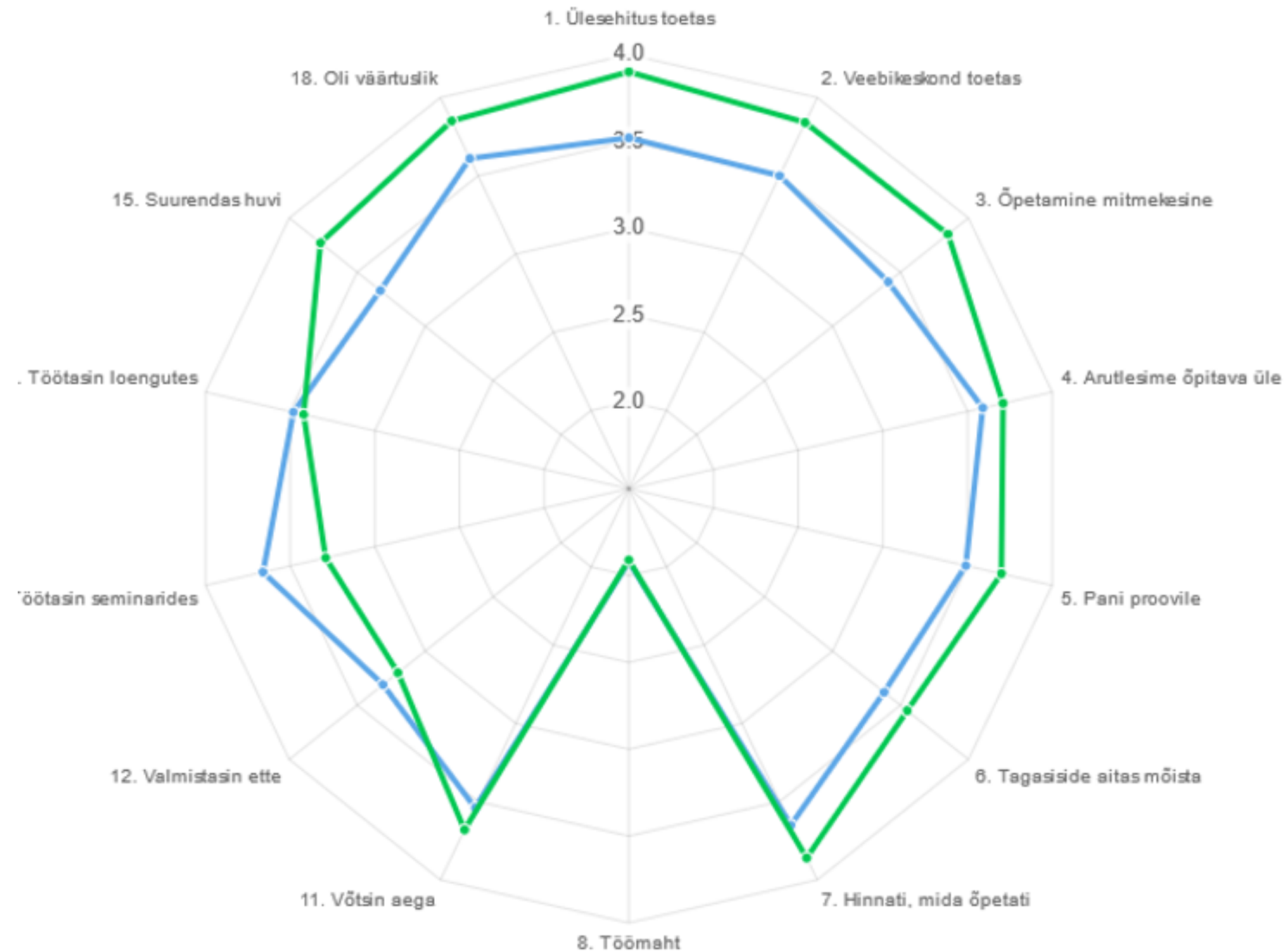
Ka teadvust võib analüüsida funktsionaalselt küsides, . Ühe vastuse kohaselt aitab teadvus suurt hulka automaatseid protsesse, mis inimese ja teiste keerukamate loomade psüühikas pidevalt kulgevad.

Näiteks võib nutitelefon seostuda väga erinevate tegutsemisvõimalustega nagu lugemine, video vaatamine, vestlemine, helistamine, pildistamine jms, mida kõike üheaegselt teostada ei saa.

Ilma teadvuseta kisuks iga tegutsemisvõimalus inimest omas suunas ning tõenäoliselt jääks kõik võimalused kasutamata. Teadvus aitab psüühikal sellist konflikti vältida.

KURSUSE TAGASISIDE

- “Aine oli ladusalt ja loogiliselt üles ehitatud, hulgaliselt uusi teadmisi, mis kinnistasid mitmekülgse protsessi käigus”
- “Aine ülesehitus ja meetod on parim, mida ma näinud olen.”
- “Kindlasti üks parimaid õppeained, mida ülikoolis võtnud olen. Aine on väga õppijakeskne, õppejõud on sõbralikud, vastutulelikud ning annavad kiiret ja asjalikku tagasisidet. Minu arvates võiksid kõik õppejõud siit õppust võtta, kuidas ainet põnevalt õpetada.”
- " [...] selline õppekorraldus oli protsessina nii innustav kui ka nauditav."

TIIM 2022/23

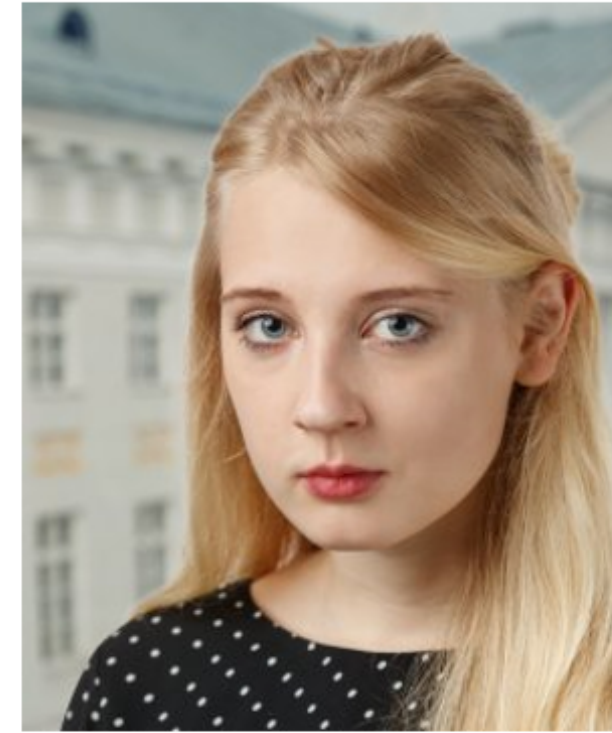
ANDERO UUSBERG

RICHARD
NAAR

PIRKO
TÕUGU

KERLI
ILVES

LIINA
REINART

AITÄH!

